

C.Z.U.: 634.711(478)

PERSPECTIVES IN RASPBERRY CULTURE IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

PERSPECTIVE ÎN CULTURA ZMEURULUI ÎN REPUBLICA MOLDOVA

BALAN VALERIAN¹, DODICA DMITRI¹

¹Universitatea Tehnică a Moldovei

Keywords: Raspberry, Variety, Perspectives, Area, Production volume.

Abstract. The paper analyzes the surface dynamics and productivity of fruit trees and strawberry plantations in the Republic of Moldova. The estimated commercial value, total value of fruit imports and exports is identified.

Cuvintele-cheie: Zmeur, Soi, Perspective, Suprafața, Volumul de producție

Rezumat. În lucrare se analizează dinamica suprafețelor și productivitatea plantațiilor de arbuști fructiferi și căpșun în Republica Moldova. Se identifică valoarea comercială estimativă, valoarea totală a importurilor și a exporturilor de fructe.

Suprafața plantațiilor cu zmeur au crescut, de la 732 ha în 2014 la 1020 ha în 2021, ceea ce înseamnă o creștere de aproximativ 72% mai mult față de 2014 (fig.1). Din diagrama de mai jos putem concluda ca doar cultura căpșunului întrece cultura zmeurului la capitolul suprafață cultivată și la volumul de producție recoltat.

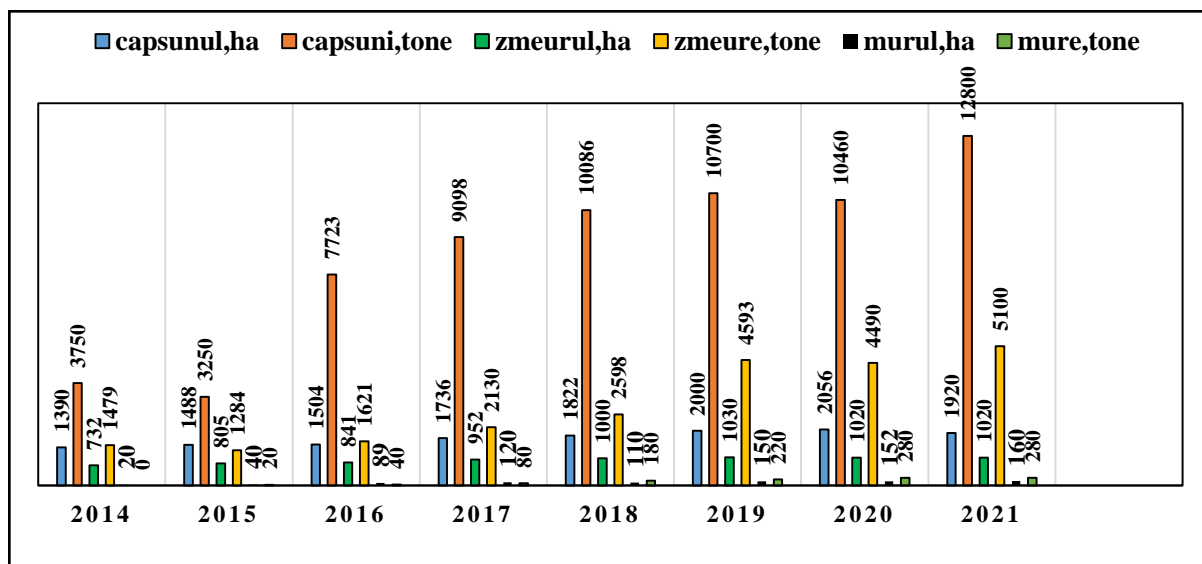

Fig.1. Dinamica suprafețelor (ha) și producției (tone) de căpșun, zmeur și mur, anii 2014-2021

În următorii ani, conform specialiștilor în domeniu se prevede creșterea suprafețelor și producției de zmeur cu cel puțin 10% pe an, sau respectiv 50 ha /anual, 180- 200 tone producție pe an.

Din 2014 până în 2021 Republica Moldova a produs 16 715 tone de zmeur, din care a exportat 7966,87 tone (fig.2). În schimb a importat - 56 tone de zmeure din Ucraina și 4 tone de mur din Serbia

Valoarea exportului de pomușoare (căpșuni, zmeure, mure, coacăze negre) în 2020 a constituit 2 535 400 USD, iar valoarea importului de pomușoare (căpșuni, zmeure, coacăze negre și roșii), în 2020 a constituit – 860 000 USD. Consumul intern pe parcursul celor 8 ani consecutivi a constituit - 14765,62 tone de zmeur. În anul 2021 am importat – 18 tone de zmeure proaspete și 115 tone de zmeure congelate din Polonia , Serbia și Ucraina. În anul 2021 valoarea comercială estimativă (mdl) a producției proaspete de pomușoare tradiționale comercializate în Republica Moldova constituie 518.4 mln MDL, din care: - Zmeure – 178 mln. MDL (la preț mediu din câmp 35 lei/kg. În anul 2020 valoarea totală a importurilor (USD) de pomușoare proaspete a constituit - 927 000 USD, din care Zmeure -67 000 USD. În anul 2021 valoarea comercială totală a exportului (USD) a pomușoarelor în stare proaspătă (anul 2021) constituie – 5 571 490 USD, din care: Zmeure + mure -2 313 430 USD.

Îmbunătățirea sortimentului de soiuri de zmeur, este o necesitate primordială în sectorul de cultivare a zmeurului, mai ales dacă vorbim de exportul producției proaspete în UE. În ultimii 2 ani (2021-2022) tot mai mulți fermieri înființează plantații noi de zmeur, pe suprafețe mici (0,2-1 ha) , cu soiuri performante , fructe mai mari de 6 grame, aspect comercial plăcut, solicitate pe piața locală. Printre acestea, putem enumera câteva soiuri de zmeur care foarte bine sau arătat în condițiile RM, sub aspectul adaptabilității la condițiile de sol, clima și calitățile gustative înalte ale fructului. În RM sunt cultivate de mai mulți ani următoarele soiuri de zmeur: Novosti Kuzmina, Rubin Bulgaresc, Polana, Polka , Laszka, Glen Ample, soiuri mai noi ca (Primery Sugana , Amira, Przehyba, Enrosadira, Polonez, Sirena). Soiurile noi de zmeur, au demonstrat cea mai înaltă transportabilitate a fructelor, calități gustative mai bune și aspect organoleptic mai bun (culoarea și fermitatea fructelor).

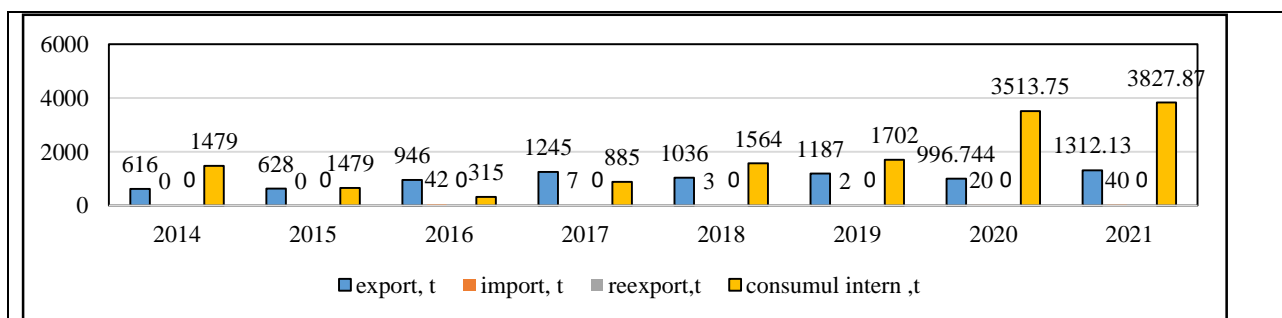

Fig.2. Dinamica importului , exportului și consumul intern de zmeure proaspete, tone, anii

În baza datelor analizate și a literaturii pe specialitate menționăm:

- Îmbunătățirea sortimentului de soiuri noi (Przehyba, Socolica, Enrosadira, Sirena, Polonez, etc), mai productive pentru obținerea producției în stare proaspătă pe piața locală și la export;
- Aplicarea tehnologiilor de cultivare a zmeurului în teren semi-protejat (plasa de umbrire), protejat (în tunel acoperit total cu pelicula de polietilenă) sau cu acoperire parțială doar deasupra tunelului;
- Dezvoltarea punctelor de colectare a producției pentru producătorii mici de pomuşoare, ar motiva producătorii să-și extindă suprafețele cu zmeur. Îmbunătățirea cunoștințelor de către fermieri în tehnologiile de cultivare a zmeurului bienal și remontant, spațiu protejat și câmp deschis.
- Se recomandă dezvoltarea capacităților de procesare (congelare și prelucrarea producției finite) pentru căpșuni, mure, scorușe negre, coacăze negre și unele tipuri de fructe;
- Subvenționarea utilajului de congelare în proporții de 60-70% din valoarea acestuia (400 000-600 000 USD valoarea subvențiilor) va soluționa mai multe probleme/constrângeri legate de procesarea pomuşoarelor și fructelor de prima și a doua calitate, cu o rentabilitate economică de 200-400%.
- Dezvoltarea punctelor de colectare a producției sau HUB-urilor comerciale (cu destinație complexă: fresh și congelare) create de un producător – leader sau un grup de producători pentru producția proprie și pentru producătorii mici de pomuşoare, ar motiva producătorii să-și extindă suprafețele cu arbuști fructiferi sau căpșun;
- Promovarea de către asociațiile de profil a metodelor de comercializare a producției proaspete și congelate pe piețele din EU și Asia.
- Dezvoltarea platformei agricole comerciale în regim on-line, în limba engleză, destinată producătorilor și importatorilor de producție proaspătă și congelată din UE.

RECUNOȘTINȚĂ

Acest studiu a fost susținut de Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare a Republicii Moldova, proiectul 20.80009.5107.04 „Adaptarea tehnologiilor durabile și ecologice de producere a fructelor sub aspect cantitativ și calitativ în funcție de integritatea sistemii de cultură și schimbărilor climatice”. Director de proiect, doctor habilitat, prof. univ. Valerian BALAN.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. Balan V., Chiorchina N., Calalb T. și alții., Manual Didactic., Cultura arbuști fructiferi și capsunului”, Editura Bons –Ofices SRL, anul 2017.
2. Biroul național de statistică din Republica Moldova: www.statistica.md
Date statice ale AO „Pomuşoarele Moldovei.